ZEYTİNBURNU
KÜLTÜR SANAT

"bakış 1"

İsmail Tetikçi
Resim Sergisi

15 Kasım - 13 Aralık 2017

Küratör: Mehmet Lütfi ŞEN

ZEYTİNBURNU
BELEDİYESİ
zeytinburnu.istanbul | 444 1984

ZEYTİNBURNU
KÜLTÜR SANAT

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları
Katalog No: 18

Koordinatör
Erdem Zekeriya İskenderoğlu

Küratör
Mehmet Lütfi Şen

Editör
Aykut Ertuğrul

Fotoğraf Kalibrasyonu
Cihat Hıdır

Grafik Tasarım
Alfabe İletişim

ISBN
978-975-2485-09-9

Bu katalog Kasım 2017 tarihinde "Bakış1" Resim sergisi için İstanbul'da 1500 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü'ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya değiştirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ
zeytinburnu.istanbul | 444 1984

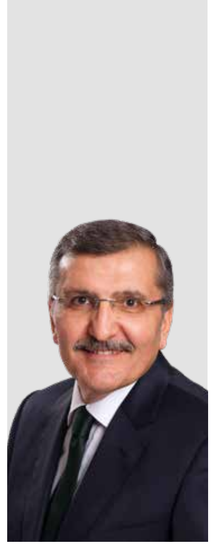

Sunuş

Değerli sanatseverler,

Bütün sanat dalları malzemesini, insandan ve insanın yaşadığı yeri özümseyiş, kavrayış ve dile getiriş biçimiyle oluşan duyarlılığından alır. Yani oldum olası mekân, sanatın en önemli kaynaklarından birisi olmuştur. Öyle ki, insanlık tarihi boyunca mekân, insan ve sanat, birbirleriyle sürekli etkileşim içinde olmuş; birbirlerini sürekli dönüştürmüş, değiştirmiştir. Öyleyse yeryüzü bütün halleriyle ona "bakan" sanatçı için bitmez tükenmez bir kaynak sayılabilir.

Ressam İsmail Tetikçi, işte bu kaynaktan derinlikli ve hassas bir bakışla beslenen, fark edileceği gibi eserlerinde özellikle insan ve bütün alt başlıklarıyla doğayı işlemeyi esas alan kıymetli bir sanatçıdır. Gücünü resim sanatı geleneğinden alan ve bu sanata kendine has, yepyeni yorumlar getirebilmiş sanatçımızın "Bakış 1" sergisi; elbette sanat tarihimiz içinde şimdiden yerini almıştır. Kültür merkezimizde ev sahipliği yapmaktan onur duyduğumuz bu önemli serginin de öncekiler kadar ilgiyle karşılanacağını umuyor, birlikte oluşturduğumuz sanatsal bakiyenin gittikçe yoğunlaşması ve zenginleşmesi hususunda emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyorum.

Murat AYDIN
Zeytinburnu Belediye Başkanı

BİLDİĞİMİZİN ÖTESİNE

Sanat eseriyle sanat çerçevesinde muhatap olmanın biricik yolu kendimiz olmaktır. Modern dönemin kitle olarak tanımlanmış ve kendi olmayı gerçekleştirememiş yığınlarının sanat algısı piyasa değeri ve magazin ekseninde hizalanır. Gerçek sanat eseri tektir, biriciktir, yenidir, tanığı ve tanıdığı olmadığımız bir yapıdır. Başka bir şeye çevrilemeyeceği, başka bir ifadeye dönüşemeyeceği için sanat olarak varlık kazanmıştır. Sanata yaklaşmak için filan takımın bağımlısı, falan artistin fanı olmak gibi bizi kendimiz dışında tanımlayan yığın yaftalarından uzaklaşmak gerekir.

Üst paragrafta öne sürdüğüm yaklaşım bütün sanatlar için geçerlidir bence. Bu temayı resim özelinde ele alırsak özellikle ressam açısından üzerinde durulması gereken birçok konu vardır. Bir ressamın ortaya koyduğu her bir eser özgün ve biricik olması gerektiği gibi ortaya konulan bütün eserlerin de özgün bir ortak paydada buluşmaları gerekir. Bu buluşma eser özgünlüğünü ressamın özgünlüğüne taşıyan önemli bir yoldur. Sizlerin izleminize sunduğumuz "Bakış 1" sergi projesi bu anlamda önem kazanıyor. İsmail Tetikçi, resimde almak istediği yolun akademik altyapısıyla hesaplaşarak yola çıkan bir ressam olarak dikkat çekiyor. Resmin en kadim duruşu sayabileceğimiz doğa ve insan özelinde manzaraya odaklanan Tetikçi, bu en bildik temayı tamamen yabancısı olduğumuz özgünlükte işliyor tuvallerinde. Doktora çalışmasında ele aldığı "Batı Anlayışına Dönük Türk Resim Sanatında Doğa-İnsan İlişkisi" üzerine yepyeni bir dil yaratarak eklemleniyor. Onun tuvallerine baktığımızda bildiğimiz manzaraların içindeki insanla özdeşleşiyoruz ve bilmediğimiz bir yolculuğa çıktığımızın ürpertisini duyuyoruz. Aslında ressam tablolarında yarattığı manzara atmosferiyle bizleri kendi dünyalarımıza çekiyor ve kendimizle hesaplaşmadan pay almamızı sağlıyor bence. İsmail Tetikçi ilk bakışta okunaklı kolay gibi algılanan fakat içine girildiğinde izleyiciyi kendi yanlış ve doğrularına eviren zor bir yolculuğa çağırıyor bizi. Elbette bu yolculuğa kimse bizim yerimize çıkamaz. Sergi, bu yolculuk için izleyenlerini bekliyor.

Ben "Bakış 1" sergisiyle sizleri baş başa bırakırken akademik hayatı, birçok sanat projesi içinde birlikte çalışmak için fırsat yaratan sevgili dostum Ressam İsmail Tetikçi'ye, yetkin kritik yazısı için Prof. Mehmet Reşat Başar'a, projenin Zeytinburnululara ve İstanbullulara ulaşmasının imkanlarını oluşturan belediye başkanımız Sayın Murat Aydın'a ve emeği geçen tüm dostlarıma teşekkür ediyorum.

Mehmet Lütfi ŞEN
Küratör

İÇSEL BİR YOLCULUK OLARAK MANZARA

Sanatsal yaratı kişisel deneyimler kadar, bölgesel ve kültürel durumu da yansıtmak durumundadır. Sanatçı, yaşamına kattığı çevresel değerlerden soyutlanarak kendini var edemez. Dünyayı algılamaya anlamlandırmaya başladıktan sonra, kültürel ve yerel kodlar insanın kişiliğinde karşılık bularak yeni bir harman oluşturur. Sanat yapıtındaki tözü işte burada, bu yaratı harmanında aramak gerekir.

Sanatsal yaratının resim diliyle tezahürü muhtelif konular ile ifade bulmaktadır. Kimi zaman figür ve nesne biçimlendirmeleri, kimi zaman da mekan yansımaları olarak görülen yaratım sürecinde, her koşulda sanatçıya dair izler birer göstergeye dönüşmektedir. Resim sanatı tarihsel süreç içinde dönemlere göre değişiklik gösteren konular, yine dönemlere göre ortaya çıkan sanat hareketlerinin ve yaklaşımlarının tercihi olarak belirginlik kazanmıştır. Örneğin Ortaçağ resminde mekan problemlerine yönelik bir yaklaşım söz konusu değilken, Rönesans resminde figürle birlikte mekan, öncelikli problemlerden biri haline gelmiştir. Barok dönemde ışık temel problem iken Romantik dönemde mekanla birlikte ışık, daha önce rastlanmayan bir ufuk dahilinde ele alınmıştır. Rönesans döneminde figür ve mekana fon oluşturmaktan öteye gidemeyen, neredeyse yapay olarak nitelendirilebilecek manzara, Romantik dönemde resmin öncelikli konusu haline gelmiş, Barbizon Okulu ressamlarıyla tam anlamıyla doğayla bir yüzleşme sağlanmıştır.

Esasında manzara konusu bu yüzleşme meselesi üzerinden daha iyi açıklanabilir. Yeryüzündeki yaşam, insan düşüncesini her zaman zorlamış, insan tarafından anlamlandırılmaya ve açıklanmaya çalışılmıştır. Üzerinde biricik hayatını sürdüren insan, bu muhteşem büyüklükteki organizma karşısında her zaman kendini aciz, küçücük, ufacık hissetmiştir. Doğanın ve doğadaki yaşamın azametinin insanın boyutuyla kıyaslanması mümkün değildir. Algının ve hakimiyetin sınırlarının zorlandığı böyle bir durumda insan, doğanın içinde yaşarken içsel akıl ve dışsal akıl arasında gidip gelmektedir. Dışsal olanı fanilik, içsel olanı ise ebedilik olarak gören bu iki aklın en kestirme ve ortak çıkarımı ise somut referanslarla açıklanamaz, mutlakiyeti tartışılamaz bir "güç"tür.

Dikkat edilirse gerek farklı ülkelerden ve coğrafyalardan romantik dönem sanatçılarının, yani İngiliz Constable'ın, Fransız Rousseau'nun veya Alman Frederich'in resimlerinde 5/4'ünün gökyüzünden oluştuğu kompozisyonun içinde figür ya yoktur, ya da izleyicinin görmekte zorlanacağı kadar küçüktür. Her biri kendi coğrafyasından izler taşıyan bu sanatçıların etkilediği ilk kuşak ressamlarımızdan Şeker Ahmet Paşa'da da durum aynıdır: insan ve hayvan figürlerinin, hatta "Talim Yapan Erler"de olduğu gibi koskoca bir askeri birliğin içinde belirsizleştiği uçsuz bucaksız bir doğa… Türk resminde figür tasvirinde bir çekingenlik olarak görülen bu durum aslında, kompozisyonu oluşturan sanatçının o küçücük figürde kendini arayışından başka bir şey değildir. Üstelik bu arayışın geçmiş dönemlere tekabül ettiği de öne sürülemez. Tersine, şimdi, şu anda, üzerinde çalıştığımız bu yazının içeriğinde de kafa karıştıran bir sorun olarak İsmail Tetikçi'nin resimsel anlayışı ile yanı başımızdadır.

Romantik sanatçıların duygusallığıyla, Türk Primitiflerinin saflığıyla kompozisyonlarını oluşturan İsmail Tetikçi, doğanın içindeki boşluklarda kendini aramaktadır. Bu arayış onu yaşadığı coğrafyadan doğduğu coğrafyaya, oradan macera aradığı yeni coğrafyalara savurmaktadır adeta. Sanatçı, bir dönem İstanbul gibi dev bir metropolün kalabalığında kendini ararken, bir başka dönem Erzurum'un sonsuz ovasındaki ayazla yüzleşerek kendini bulmaya çalışmıştır. Sanatçının değişen coğrafyasında değişmeyen her zaman bu arayış olmuştur. Yarattığı sonsuzluklar içinde küçük, küçücük bir figürle simgelenen bu arayışlar, belirsiz bir zamana doğru devam etmektedir. Resimlerin değişmez elemanları, devasa ve ezici boyutlarıyla ovalar, dağlar, denizler, sanatçının sorgulamalarına ve derinliğin renklerine kapılan, dışsal olandan içsel olana doğru yönelmek zorunda bırakılan izleyiciyi, kendi anlamını aramaya sürüklemektedir.

Tüm bu arayışlar, sürüklemeler, hatta sarsıntılar, sanatçının naif, kendi halinde ve iddiasız duruşundan beklenmeyen şaşırtıcı bir tavır olarak değerlendirilebilir. Bizi bu değerlendirmeye götüren en önemli referans da İsmail Tetikçi'nin kullanmayı tercih ettiği malzemedir. Çocuksu bir çağrışım yapan kuru boya ve pastel gibi malzemelerle yaratılan bu sıra dışı boyutlardaki tuvaller, açmaya çalıştığımız yan anlamın da zenginleşmesini sağlamaktadır. Daha çok kağıt ve benzeri bir zemin üzerine uygulanmaya müsait, hafif bir malzeme olan kuru boya ve pastelin son derece büyük boyutlu tuvaller üzerine uygulanması sanatçının kendini arayışındaki masumiyetini ve saflığını da göstermektedir aslında. Bizatihi malzemenin kendisi, ince ince boyanarak resmedilen dağlarda, denizlerde sanatçının ve izleyicinin kendini arayışının temsiliyetine işaret etmektedir.

Sanatçı ile bütünleşen bu saflık ve masumiyet, ısrarla ve özenle kullanmayı tercih ettiği renkte, mavide de yansımasını bulmaktadır. Yer yer beyazla hakimiyetini paylaşan, en fazla toprak renkleri içine gizlenmiş turunculardа veya gün batımı ve denizin derinliklerinde izleyiciyi uyaran kırmızı renkler, her zaman kontrollü olarak kullanıldığı izlenimini vermektedir. Ama mavi, illa ki mavi, deniz ve gökyüzüyle değil deneyimlerimizin aksine dağlara, ovalara daha çok yakışmaktadır, İsmail Tetikçi ile birlikte.

İşte burada, tam da burada sanatçının geçmişe dair saflığının izlerini bulmak çok kolaylaşmaktadır. Denizin mavisini Erzurum'un boz dağlarına yakıştırmayı başaran İsmail Tetikçi, doğduğu kenti hiçbir zaman ardında bırakmadığını, her zaman yanında taşıdığını açık bir şekilde göstermektedir. Biriktirdiklerini resminin içeriğini zenginleştirmek için kullanan sanatçı, nereye giderse gitsin, hangi maceraya atılırsa atılsın, kendi coğrafyasının sonsuz boşluğunda, kendi sonsuzluğunu, kendi deryasını doldurmaya çalışmaktadır, resimlerindeki küçücük figürlerinin yaptığı gibi…

Prof. M. Reşat BAŞAR

Huzurlu Beyaz, TÜKT. 100 x 130 cm 2017

Beyaz Sığınak, TÜKT. 100 x 130 cm 2017

Beyaz Yolculuk,TÜKT. 100 x 130 cm 2017

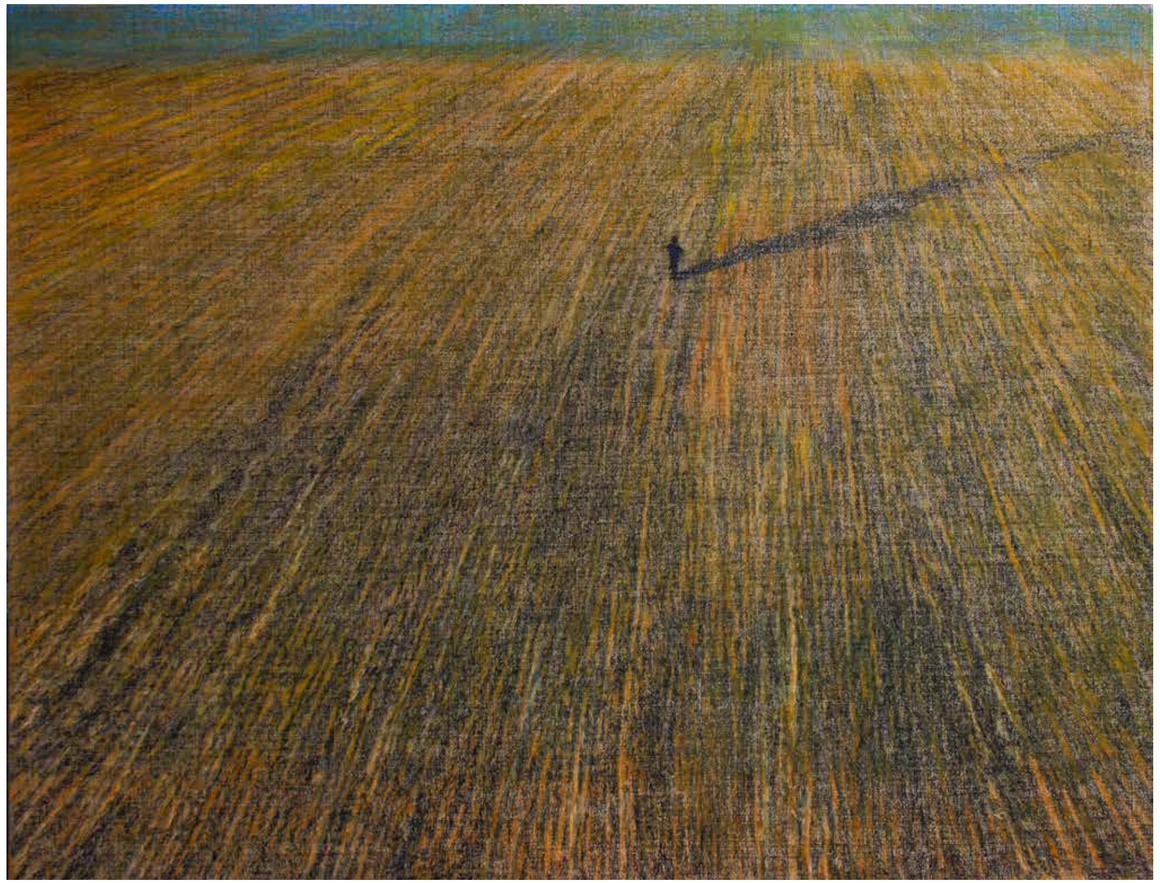

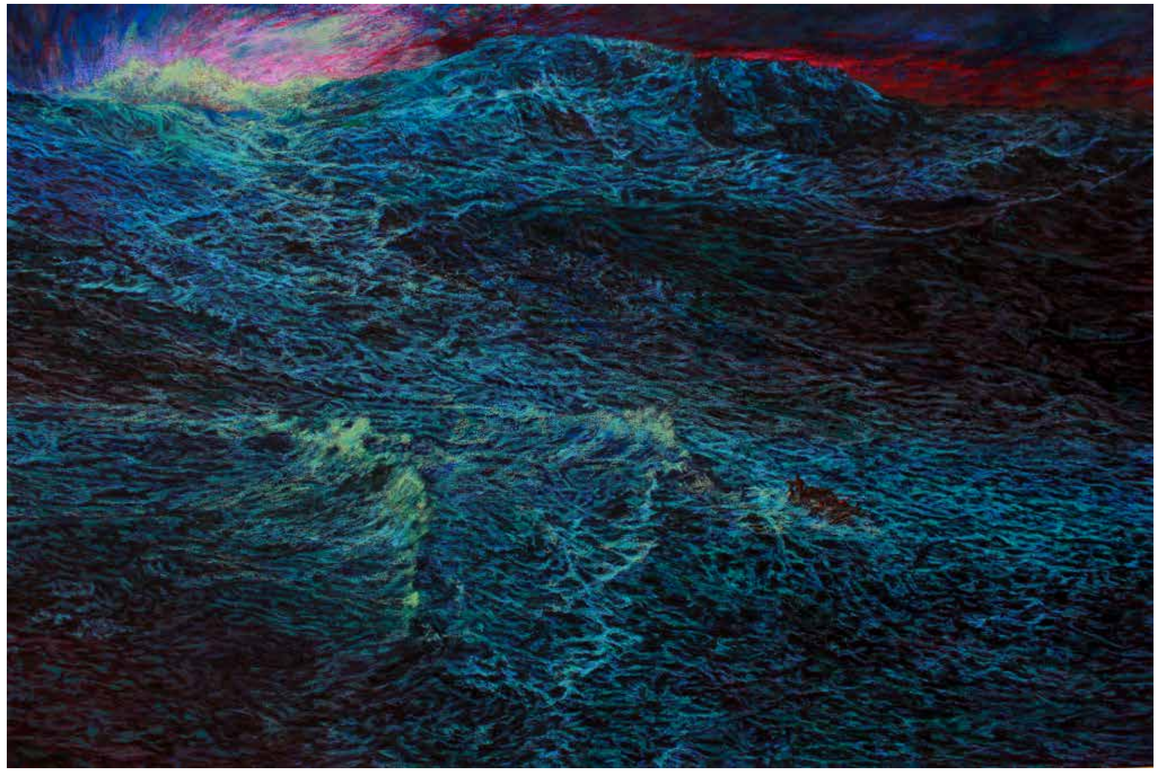

Gölgenin Yalnızlığı, TÜKT. 100 x 130 cm 2017

Hayat, TÜKT. 90 x 130 cm 2017

Saklı İstanbul, TÜKT. 130 x 100 cm

Müsterih Kış, TÜKT. 50 x 50 cm 2017

Kara, TÜKT. 40 x 40 cm 2017

Sınırda TÜKT. 50 x 50 cm 2017

Çayırtepe, TÜKT. 50 x 50 cm 2017

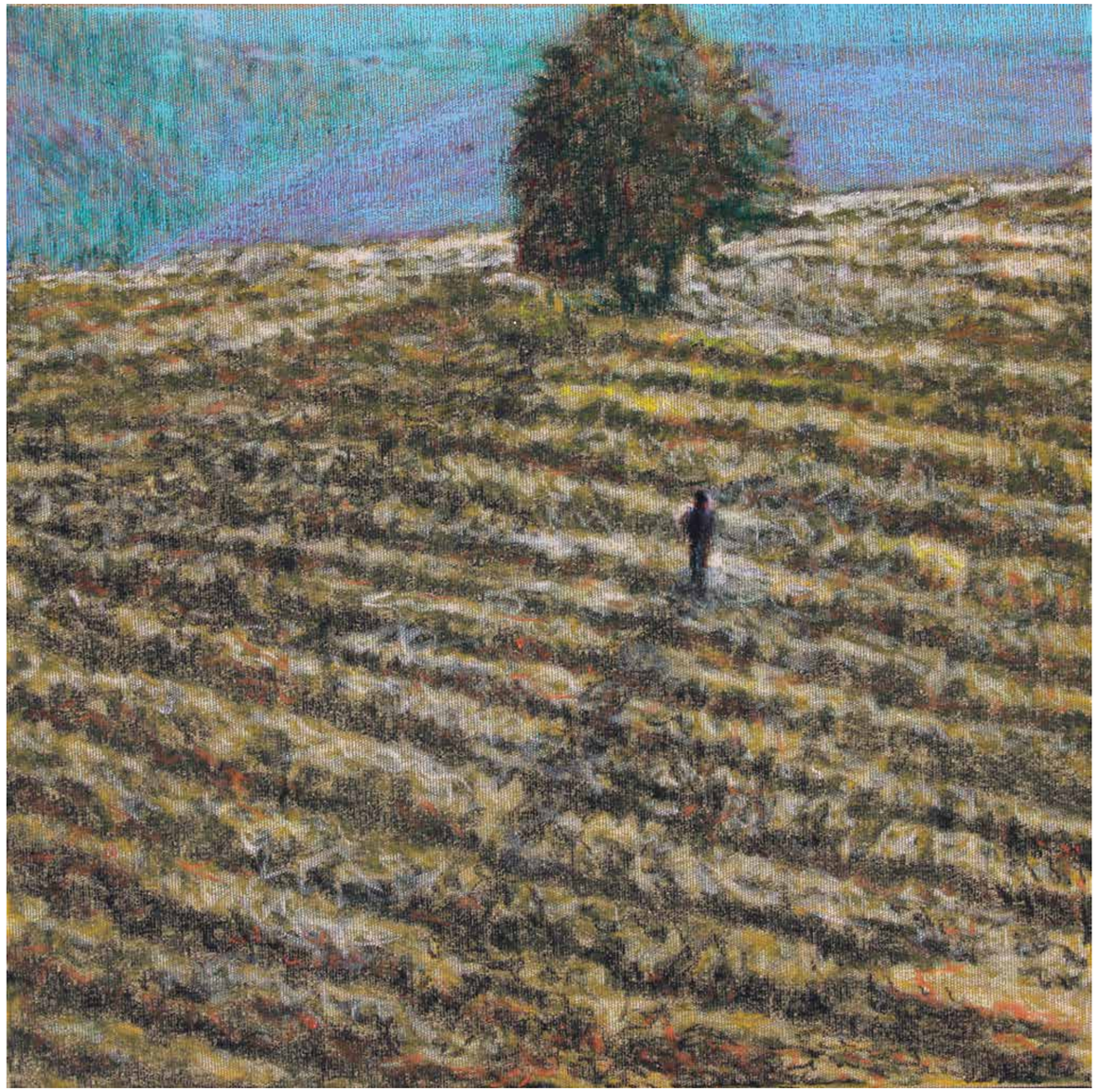

Issız Harrman, TÜKT. 40 x 40 cm 2017

Derviş Yolu, TÜKT. 185 x 295 cm 2016

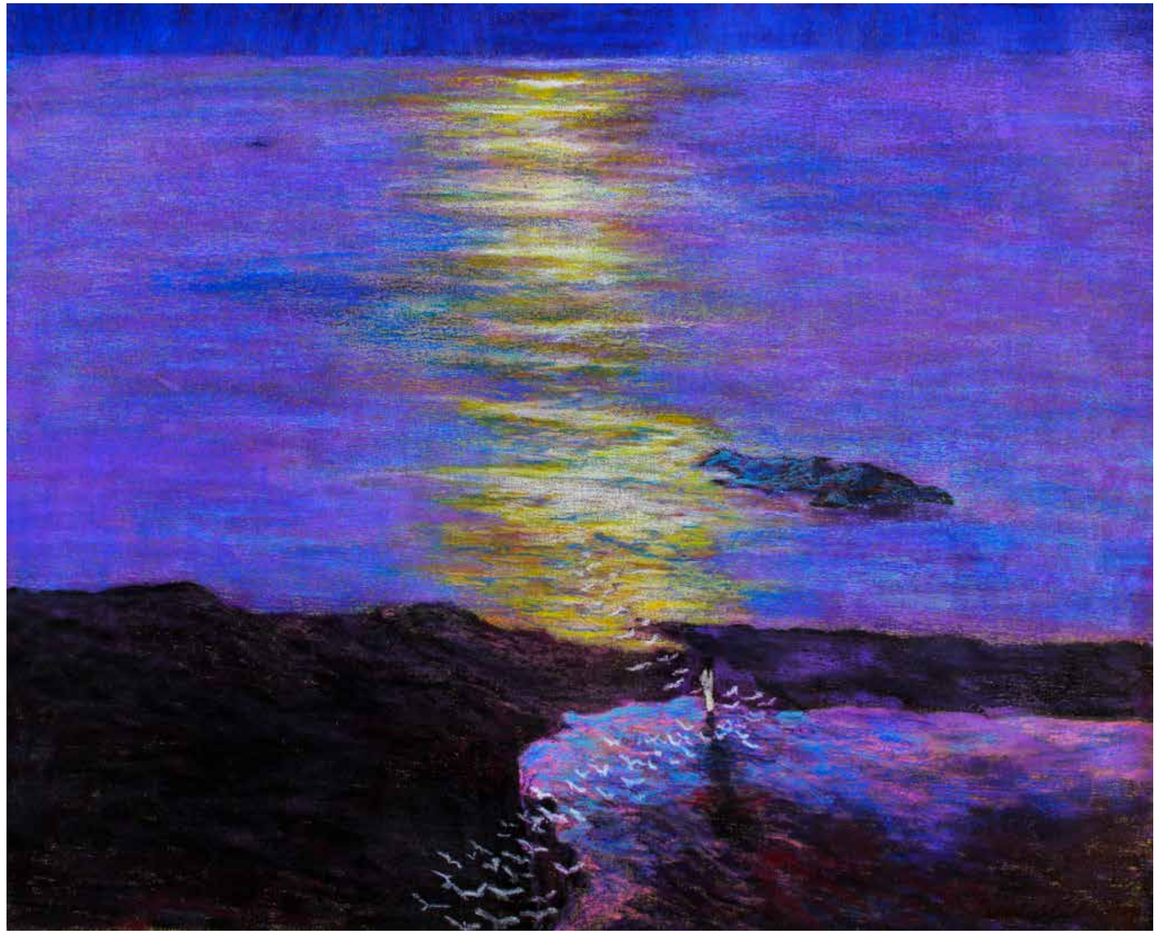

Mor Özlem, TÜKT. 60 x 60 cm 2017

Göç, TÜKT. 40 x 40 cm 2016

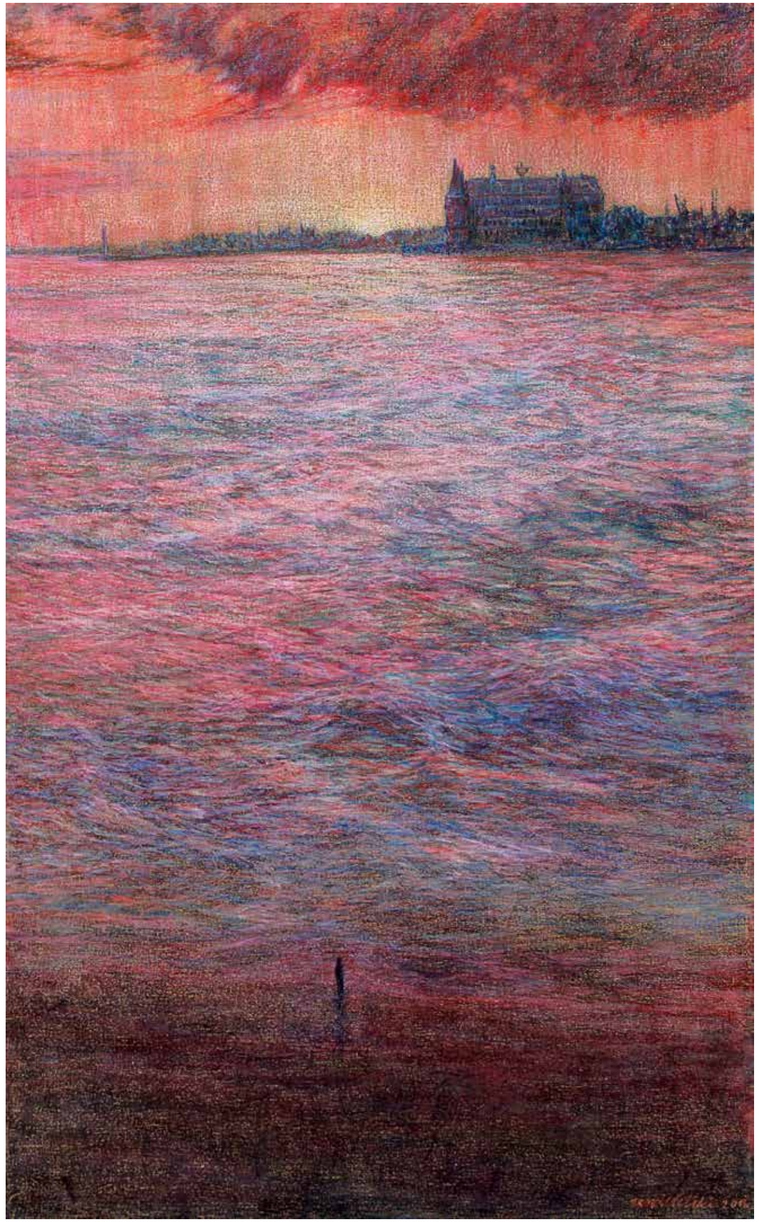

Yuva-1, TÜKT. 120 x 80 cm 2016

Hüzünlü Göç, TÜKT. 120 x 80 cm 2016

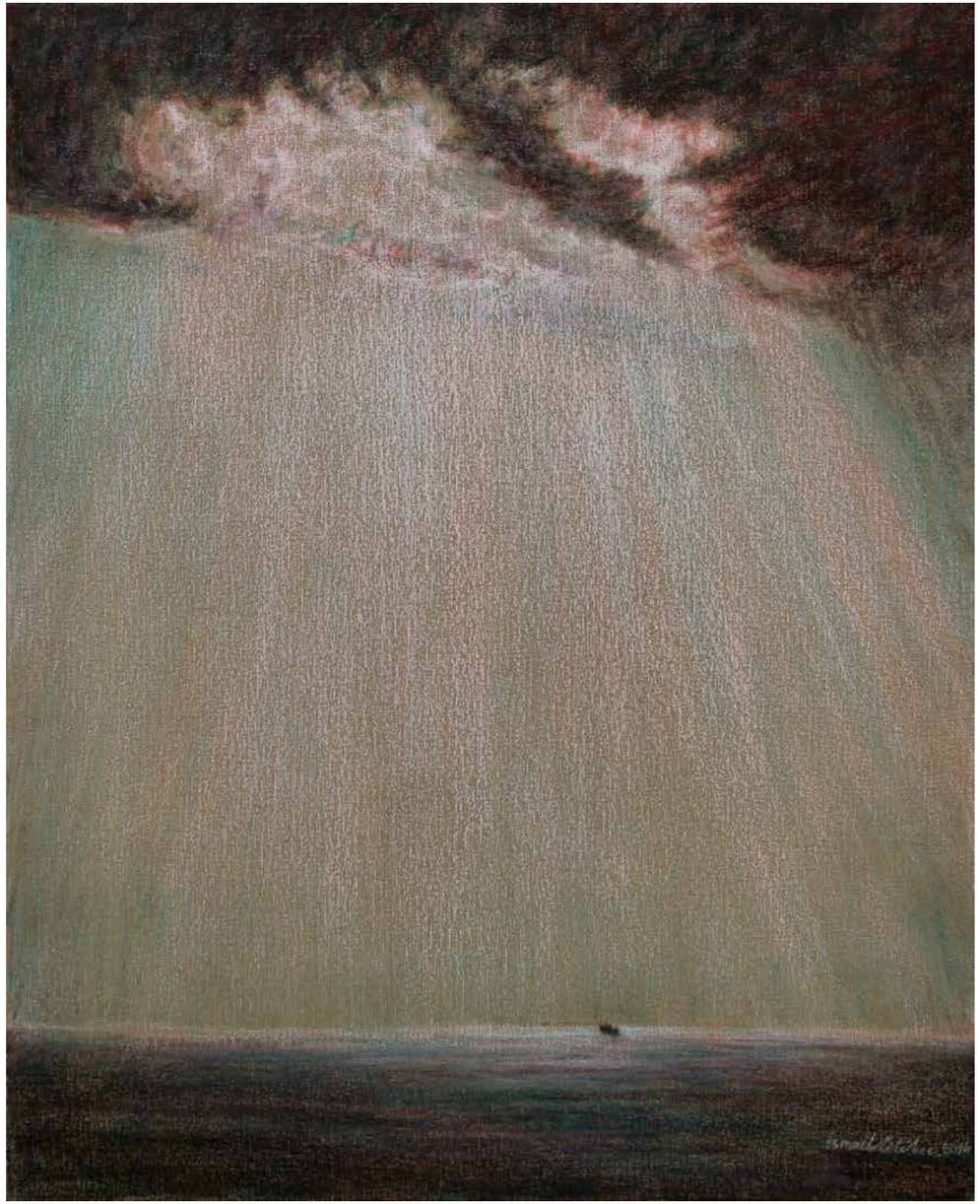

Sessiz İstanbul, TÜKT. 65 x 82 cm 2016

Gizem, TÜKT. 40 x 40 cm 2016

Hasret-1, TÜKT. 40 x 60 cm 2016

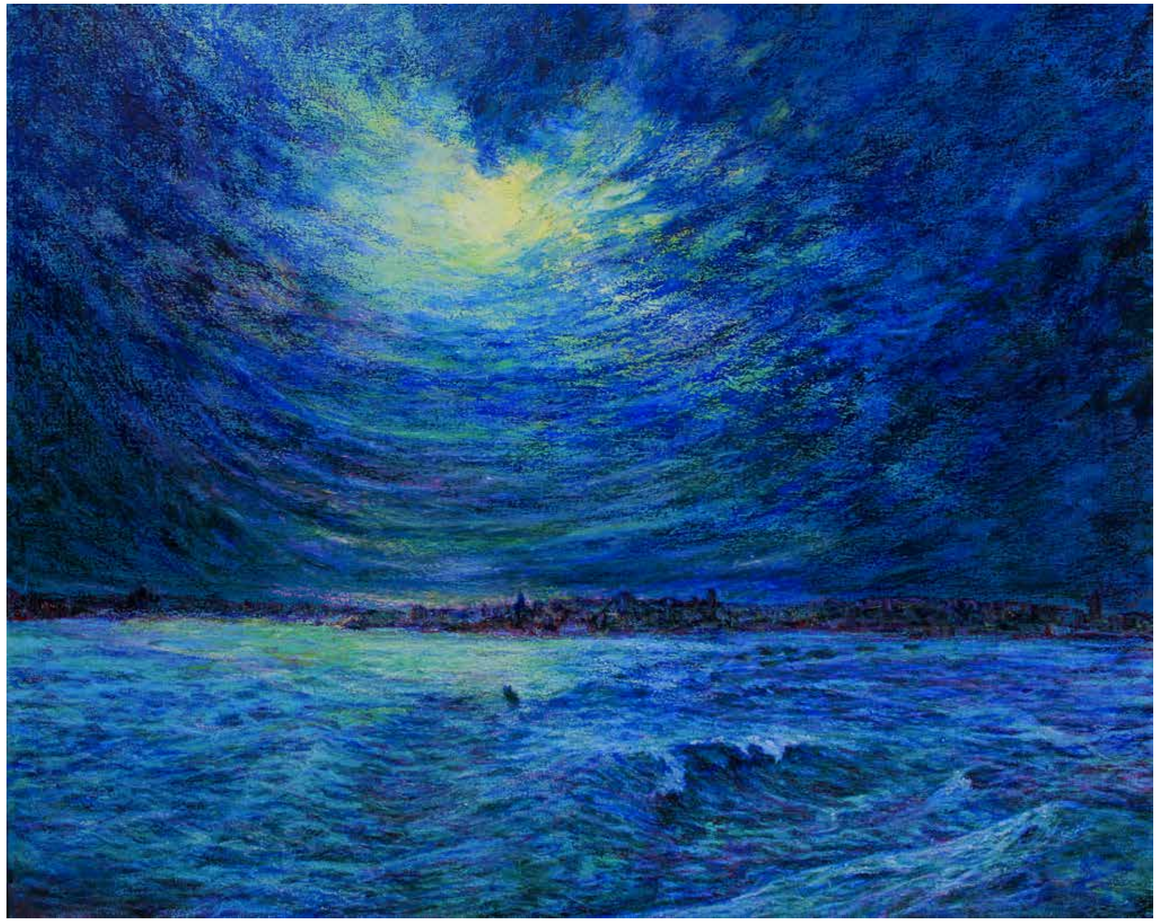

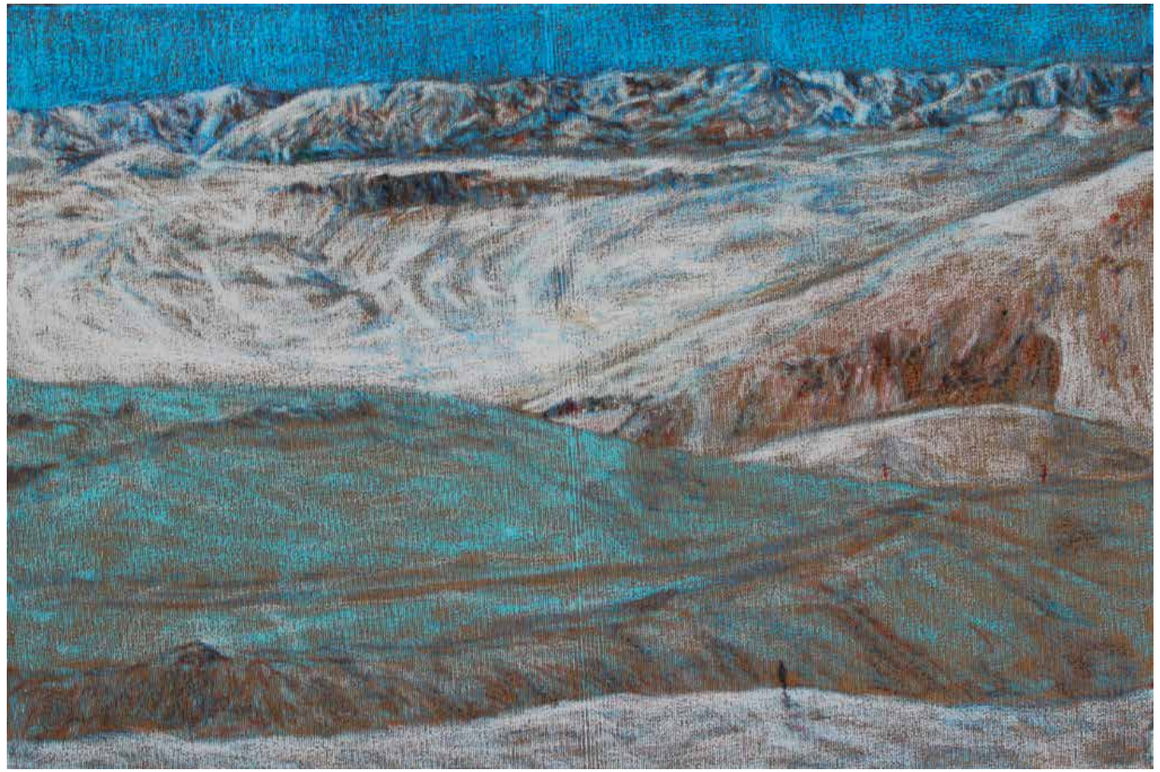

İstanbul, TÜKT. 65 x 81 cm 2016

Beyaza Yolculuk 1, TÜKT. 40 x 60 cm 2016

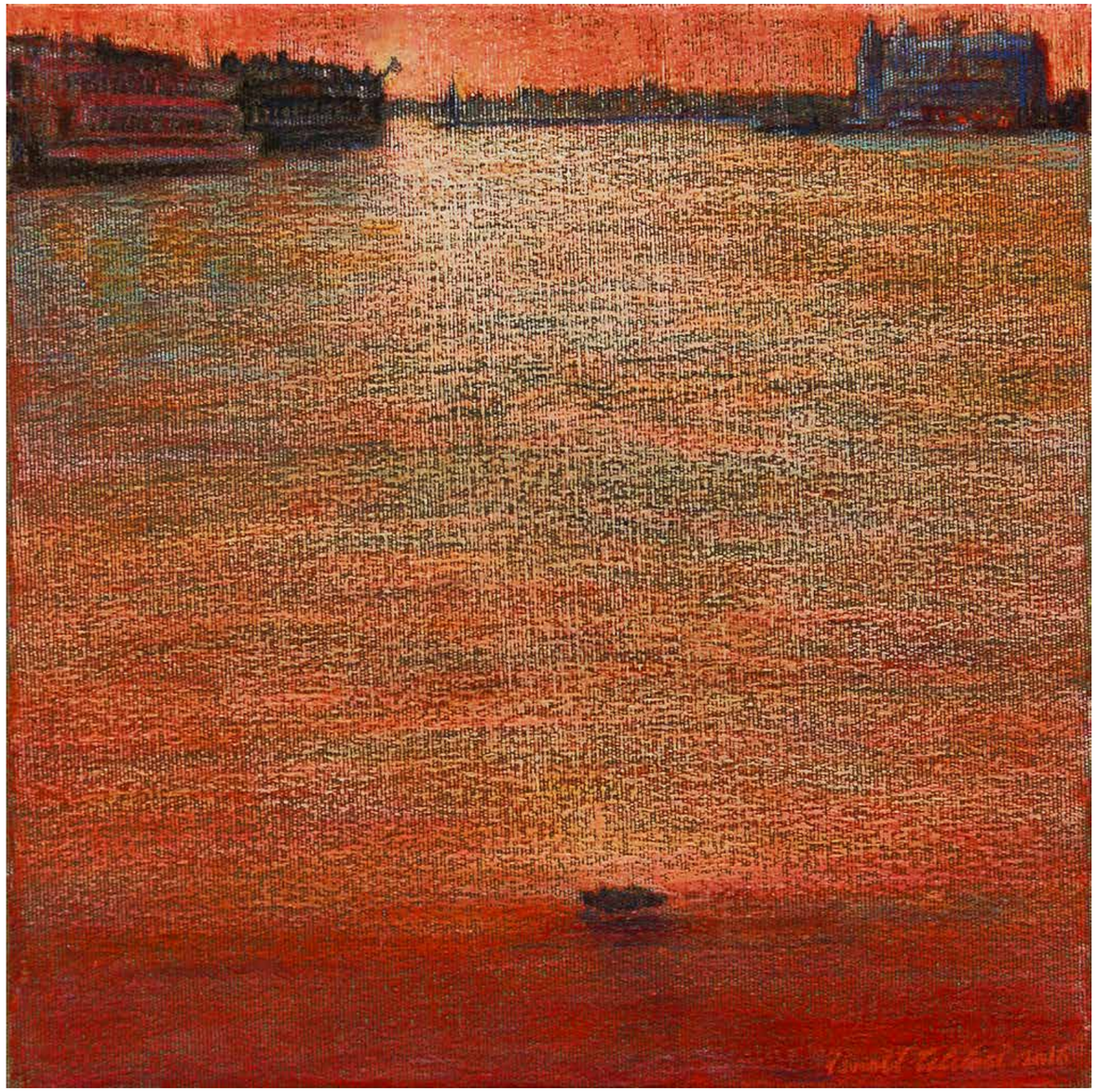

Yuva, TÜKT. 30 x 30 cm. 2016

Beyaza Yolculuk, TÜKT. 30x30 cm 2016

Ormanda Kış, TÜKT. 30x30 cm 2016

Dağlar, TÜKT. 25 x 25 cm 2015

Dağlar 6, TÜKT. 25 x 25 cm 2015

Kuşlar 2, TÜKT. 25 x 25 cm 2015

Balıkçı, TÜYB. 88,5 x 146 cm 2009

Girdap 3, TÜYB. 65 X 81 cm 2011

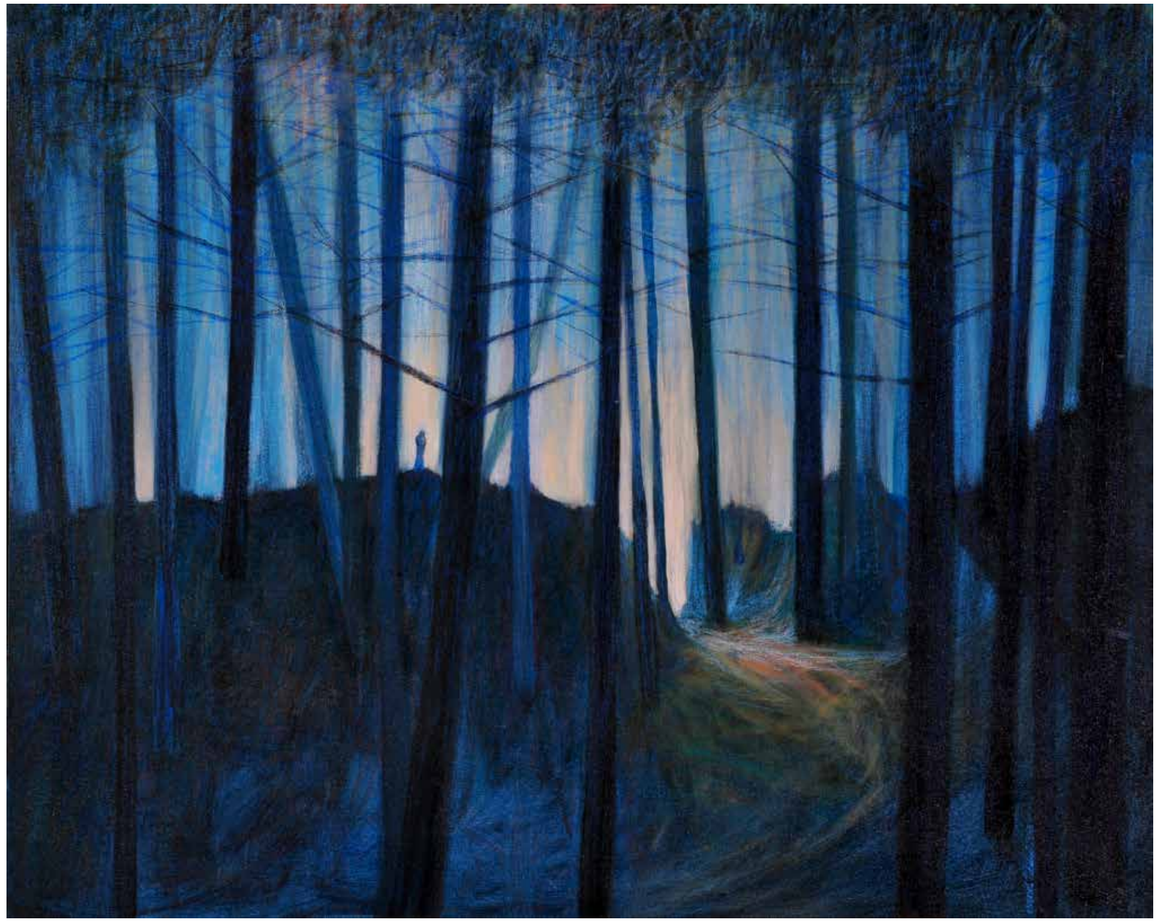

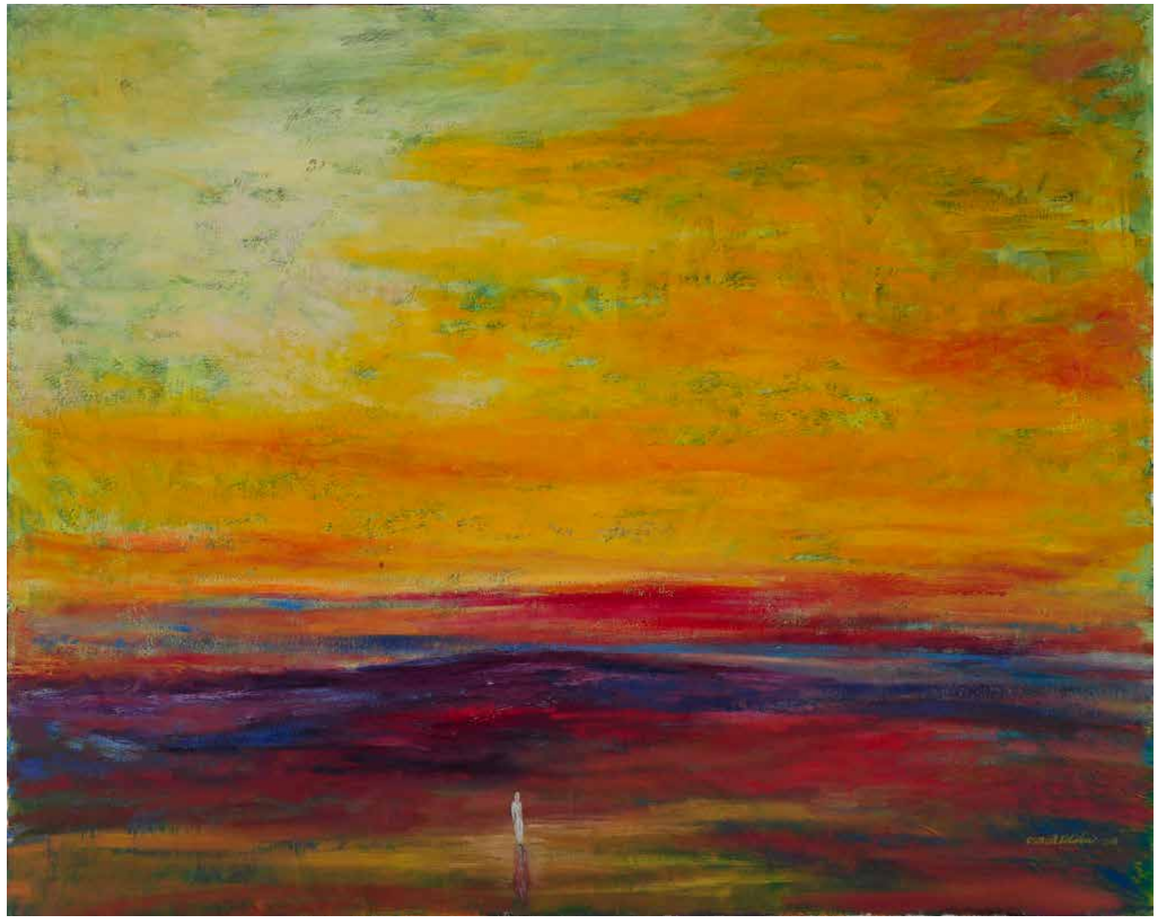

Giz, TÜKT. 90 X 110 cm 2013

Belirsizlik 1, TÜYB. 65 X 81 cm 2013

Kar ve Kuşlar, TÜYB. 110 x 130 cm (özel koleksiyon) 2009

Benim İçin de Martılara Simit At, TÜYB. 120 x 180 cm 2011

Konaklı, TÜKT. 81 x 116 cm 2013

Sınır, TÜYB. 80 X 145 cm 2013

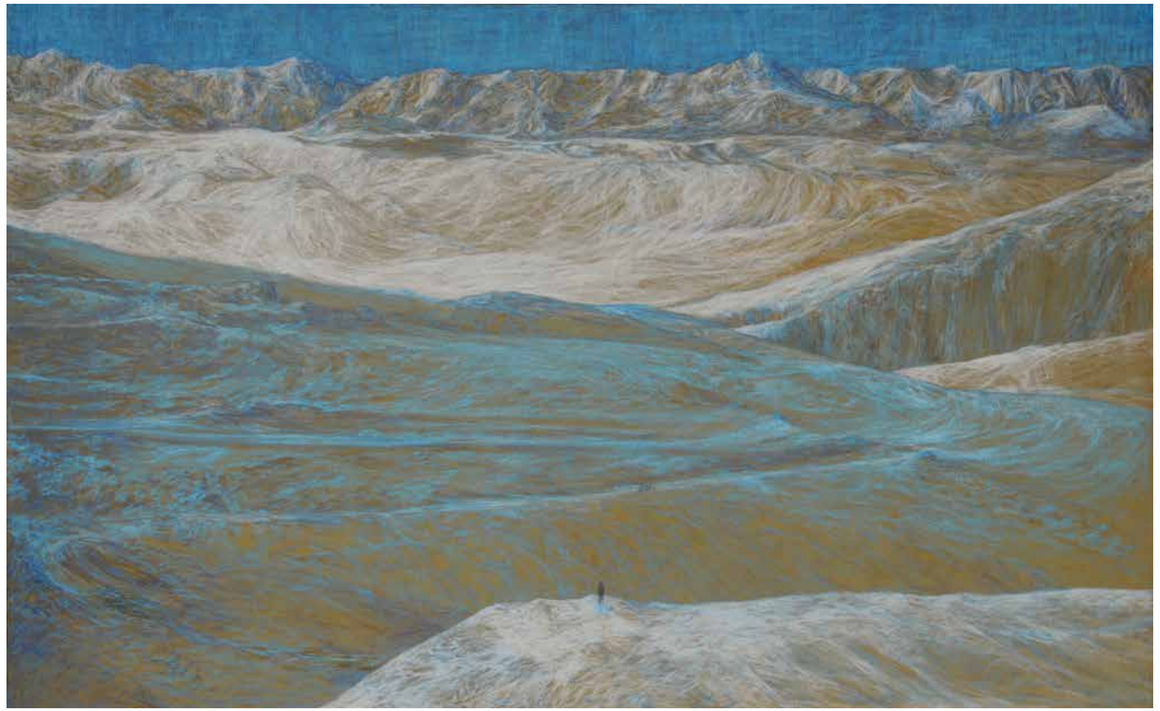

Beyaz'a Yolculuk, TÜPB. 120 x 190 cm 2012

Sarı Sıçrayış, TÜYB. 60 x 100 cm 2013

Sonsuz Döngü, TTÜKT. 81 X 116 cm 2013

Gölge, TÜKT. 80 x 120 cm 2013

İstanbul, TÜYB. 100 x 150 cm 2010

Martılar, TÜYB. 97 x 130 cm 2009 (özel koleksiyon)

Pero, TÜYB. 160 x 200 cm (Özel koleksiyon) 2009

Sonsuz Uçurum, TÜYB. 90 x 110 cm 011

Bekleyiş, TÜYB. 110 x 130 cm 2008

Kışta Umut, TÜYB. 25 x 35 cm 2012

Simurg (Zümrüd-ü Anka), TÜYB. 65 X 81 cm, 2011

Kar ve Kuşlar 1, TÜYB. 65 x 81 cm 2011

Kırlangıçlar, TÜYB. 65 x 81 cm 2011

Kırlangıç Düğünü, TÜPB. 80 x 140 cm 2012

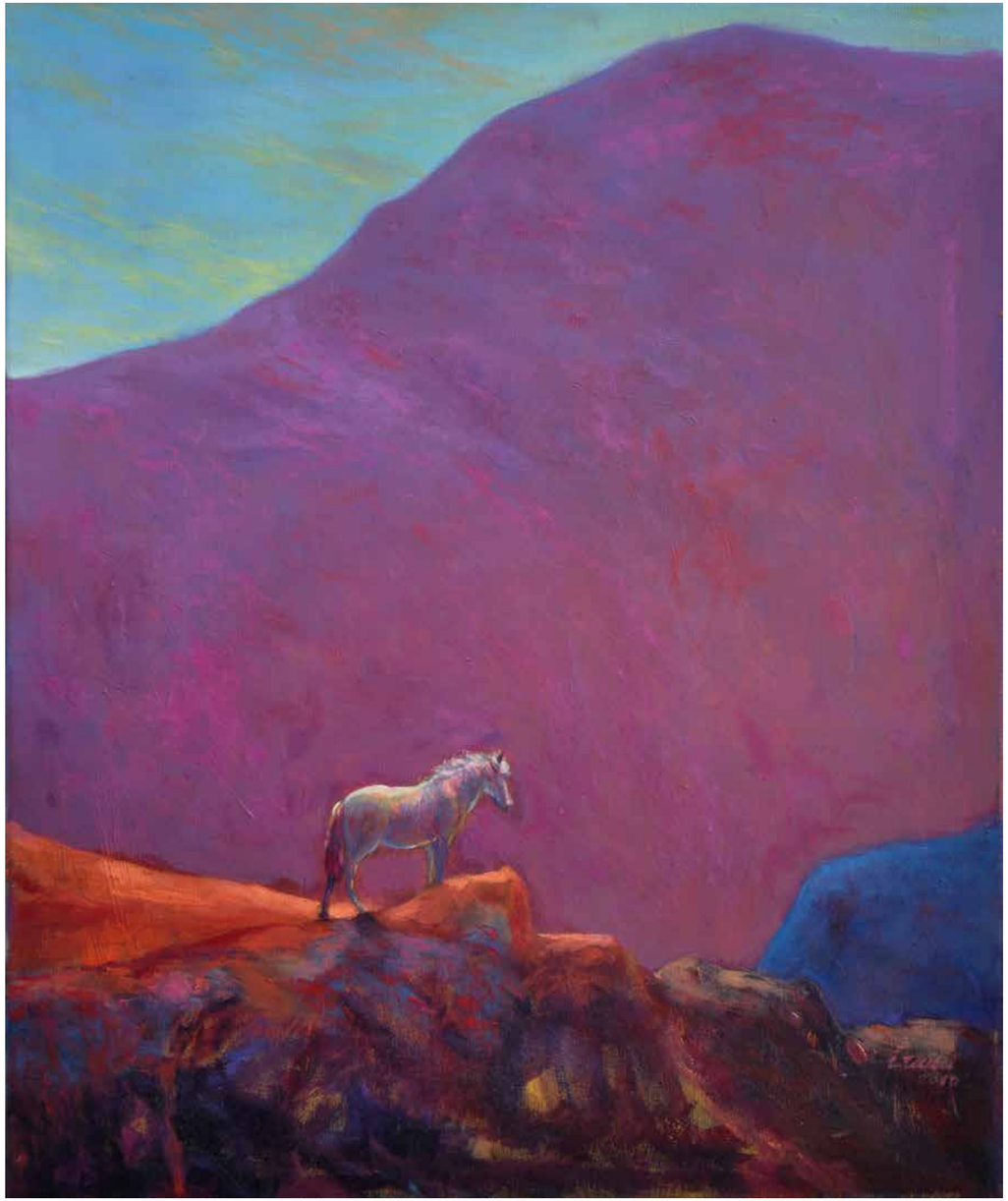

Bakış, TÜYB. 2010

Beyaz Döngü, TÜYB. 25 x 35 cm

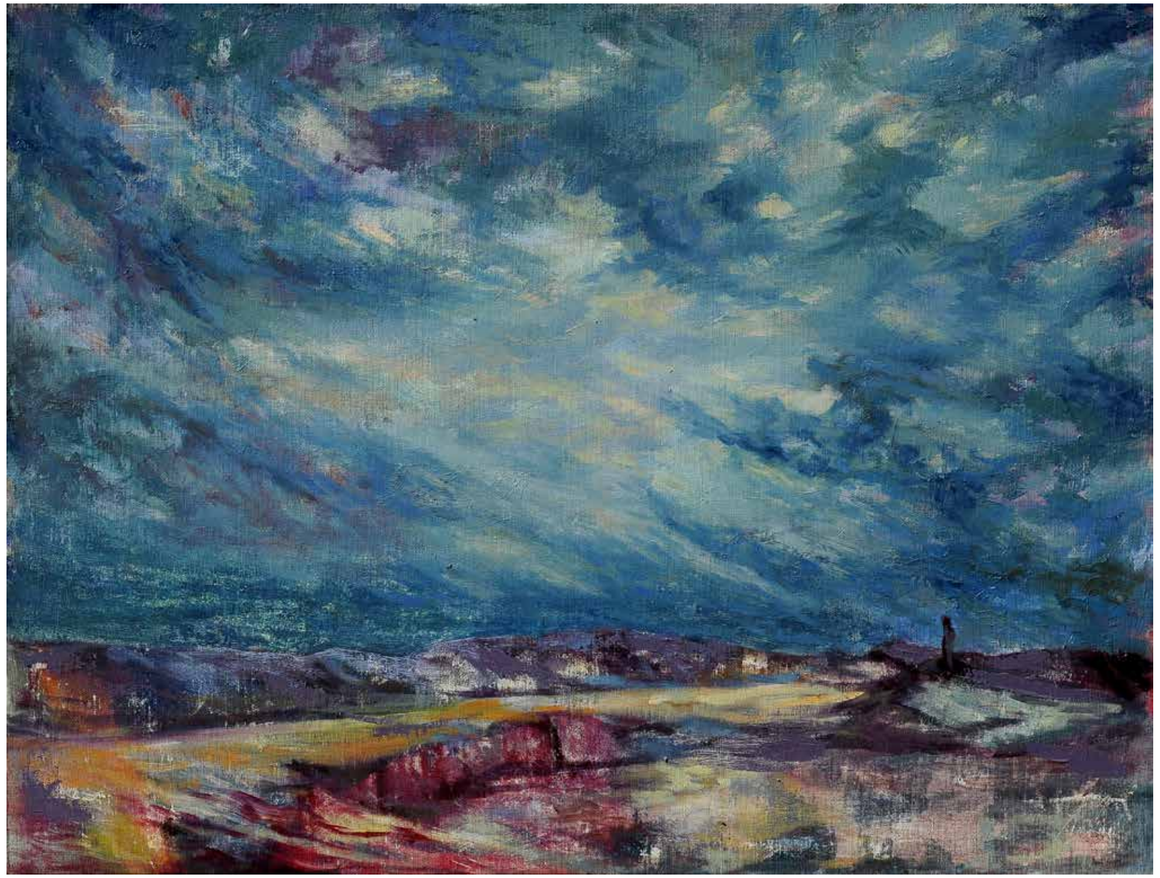

Yalnızlık, TÜYB. 75 x 100 cm 2009

Dalgakıran, TÜYB. 50 x 70 cm 2011

Kayalıklar, TÜYB. 110 x 130 cm 2007

Güncel Poseidon Yorumu, TÜYB. 120 x 100 cm 2007

Hasret, TÜKT. 110 x 200 cm 2012

Karda Ateş, TÜYB. 100 x 140 cm 2011

Sisli Koru, TÜPB. 27,5 x 43,5 cm 2012

Serçe, KÜPB. 2012

Umutsuzluk, TÜPB. 40 x 60 cm 2012

Sisli Koru 1, TÜKT. 90 x 110 cm 2012

Beyaz Esinti, TÜPB. 50 x 60 cm 2012

Kış ve Çocuk, TÜYB. 153 x 202 cm 2010

İsimsiz, KÜSB. 18x25 cm 2011